

Kokcidióza králikov – prevencia a terapia pomocou probatických kultúr *Lactobacillus fermentum* a *Enterococcus faecium*

P. Supuka, A. Supuková, J. Salaj

Ústav chovu zvierat, Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie, Komenského 73, 04181 Košice

V našej štúdii sme sa zamerali na pozorovanie účinku probiotických kultúr *Lactobacillus fermentum* a *Enterococcus faecium* na tráviacu sústavu králikov. Je známe, že tráviaca sústava králikov je veľmi citlivý systém, ktorý rýchlo reaguje na akékoľvek výkyvy v kŕmnej dávke, spôsobe chovu, klimatických zmenách, ale tiež na aplikáciu liečiv či transportný stres. Preto je veľmi dôležité zabezpečiť čo najúčinnejšiu ochranu tráviacej sústavy a to hlavne v kritických obdobiah, ako sú obdobie odstavu, prvé dva týždne po odstave, počas odchovu, ale tiež pri tetovaní či premiestňovaní. Medzi najnebezpečnejšie patogény u králikov, ktoré vyvolávajú ťažké klinické stavby, často končiace smrťou patria kokcídio a klostridio. Ešte do nedávna prevažoval medzi veterinárm a chovateľmi názor, že najúčinnejšia prevencia a liečba kokcidiózy a klostridiozy králikov je prostredníctvom antikokcidík. Nevýhody používania týchto preparátov sú: ochranná doba na mäso jatočných králikov, oslabenie imunitného systému, nepriaznivý vplyv na prospešnú mikroflóru tráviacej sústavy. V dôsledku úbytku až vyničeniu prospešnej mikroflóry sa po 1 až 2 týždňoch po ukončení liečby objavujú tráviace poruchy prejavujúce sa tympaniou, hnačkou, nechutenstvom, stratou kondície, úbytkom hmotnosti až úhynom. Cieľom nášho príspevku je interpretovať nami zaznamenané výsledky a objasniť účinok probiotických kultúr *Lactobacillus* a *Enterococcus* na tráviacu sústavu králika domáceho *Oryctolagus cuniculus*. Tieto probiotické kultúry majú tak lokálny, ako aj systémový biomedicínsky účinok a možno ich veľmi efektívne využívať vo výžive, prevencii a terapii chorôb králikov či už v malochovoch, ale tiež veľmi úspešne vo farmových veľkochovoch.

V našom pokuse sme použili kombináciu probiotických kultúr *Lactobacillus* a *Enterococcus* s obsahom maltodextrínu a prebiotika (fruktooligosacharidu). Vytvorili sme tri skupiny zvierat. Prvá skupina, bola kontrolná skupina (KS) a pozostávala zo 69 jedincov. Bola chovaná bežným spôsobom, ale na prevenciu boli použité chemické antikokcidiká na báze sulfonamidov. Druhú skupinu (LP) tvorilo 74 králikov, ktorým bolo podávané iba probiotikum *Lactobacillus* v kombinácii s maltodextrínom a prebiotikom (fruktooligosacharid). Tretia skupina (LEP) pozostávala zo 112 králikov, ktorým boli podávané obe probiotické kultúry (*Lactobacillus* a *Enterococcus*) spoločne s maltodextrínom a prebiotikom (fruktooligosacharid). U králikov sme v jednotlivých štadiánoch odchovu sledovali prírastok živej hmotnosti, počet klinicky chorých jedincov, výskyt patogénov kvalitatívne ako aj kvantitatívne a úhyn králikov.

Počas celého pokusu boli sledované aj priemerné denné prírastky, ktoré boli v skupine LEP o 17% vyššie ako v skupine LP a o 24% vyššie ako v KS. Počet klinicky chorých jedincov bol v KS 17 prípadov (24%), v LE skupine 11 prípadov (14%) a v skupine LEP 6 klinických prípadov (5%) tráviacich porúch diagnostikovaných ako kokcidióza, resp. klostridioza.

Králiky u ktorých sa vyskytli klinické príznaky kokcidiózy boli liečené vyššou dávkou oboch probiotických kultúr individuálnym podávaním. Úspešnosť pri takejto terapii dosiahla až 99 %.

V priebehu experimentu boli najviac pozitívne výsledky zaznamenané v skupine LEP, ktorej boli podávané obe prebiotické kultúry spoločne s maltodextrínom a prebiotikom (fruktooligosacharid). Takže najlepší preventívny efekt bol dosiahnutý aplikáciou v LEP skupine.